

C-435/22. PPU. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2022. július 1.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Oberlandesgericht München (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2022. június 21.

Az eljárásban részt vesz:

Generalstaatsanwaltschaft München

HF

Az alapeljárás tárgya

A Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény – Interpol – Vörös riasztás – Harmadik országbeli állampolgárnak vörös riasztás alapján valamely tagállamban történő letartóztatása – A vörös riasztást kezdeményező harmadik állam kiadatás iránti megkeresése – A szóban forgó cselekmények miatt valamely másik tagállamban történt korábbi elítélés – *Ne bis in idem* – A letartóztatás helye szerinti tagállam és a kiadatás iránti megkeresést előterjesztő harmadik állam közötti kiadatási egyezmény

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az uniós jog értelmezése, az EUMSZ 267. cikk első bekezdése

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Úgy kell-e értelmezni a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló, 1990. június 19-én

Schengenben aláírt egyezménynek (a továbbiakban: SMVE) az Európai Unió Alapjogi Chartájának 50. cikkével összefüggésben értelmezett 54. cikkét, hogy e jogi szabályokkal ellentétes az, hogy az ezen egyezményben részes valamely állam és uniós tagállam hatóságai kiadnak egy, az EUMSZ 20. cikk értelmében uniós polgárnak nem minősülő harmadik országbeli állampolgárt egy harmadik állam részére, amennyiben az érintett személyt az Európai Unió egy másik tagállamában ugyanazon cselekmények miatt, mint amelyekre a kiadatás iránti megkeresés vonatkozik, már jogerősen elítélték és ezt az ítéletet végrehajtották, és amennyiben az e személy e harmadik állam részére történő kiadatásának megtagadására vonatkozó döntés csak az e harmadik állammal fennálló kétoldalú kiadatási szerződés megsértésével lenne lehetséges?

Az uniós jog hivatkozott rendelkezései

Az 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény (a továbbiakban: SMVE) 54. cikke

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 50. cikke

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Az 1978. június 20-i Auslieferungsvertrag zwischen der Bundesrepublik Deutschland und den Vereinigten Staaten von Amerika (a Németországi Szövetségi Köztársaság és az Amerikai Egyesült Államok közötti kiadatási szerződés, a továbbiakban: Németország–Egyesült Államok kiadatási szerződés), az 1986. október 21-i kiegészítő szerződéssel (a továbbiakban: kiegészítő szerződés) és a 2006. április 18-i második kiegészítő szerződéssel (a továbbiakban: második kiegészítő szerződés) összefüggésben

A Németország–Egyesült Államok kiadatási szerződés 8. cikkének szövege a következő:

„A kiadatást nem engedélyezik, ha a megkeresett állam illetékes hatóságai a terheltet azon bűncselekmény miatt, amely miatt a kiadatást kéri, már jogerősen felmentették vagy elítélték.”

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 HF-et 2022. január 20-án Németországban ideiglenes letartóztatásba vették. E letartóztatásra egy, az Interpol által kiadott és az Amerikai Egyesült Államok által amiatt kezdeményezett vörös riasztás alapján került sor, mivel HF a 2008. szeptember és 2013. december közötti időszakban állítólag különböző bűncselekményeket (bűnözői befolyás alatt álló korrump szervezetekben való részvételben történő megállapodás, banki csalás és távközlési eszköz felhasználásával elkövetett csalás elkövetésében való megállapodás a Title 18, U.

S. Code, Section 1962 [d] és a Title 18, U. S. Code, Section 1349 szerint) követett el.

2 2022. január 25-i levelükkel az amerikai hatóságok megküldték az Egyesült Államok District of Columbia szövetségi körzeti bírósága által 2018. december 4-én kiadott elfogatóparancsot és az Egyesült Államok District of Columbia szövetségi körzeti bíróságán belül működő vádeskütszék 2018. december 4-i vádiratát. 2022. március 17-én az amerikai hatóságok megküldték a kiadási dokumentumokat.

3 A kérdést előterjesztő bíróság és a Generalstaatsanwaltschaft München (müncheni főügyészség) kérelmére a szlovén hatóságok a következő információkat közölték:

HF-et a maribori regionális bíróság (Szlovénia) 2012. július 6-i, 2012. október 19-én jogerőre emelkedett ítéletével 1 év 3 hónap szabadságvesztés-büntetésre ítélte a Kazenski zakonik (szlovén büntető törvénykönyv) 221. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett (4) bekezdése szerinti „információs rendszer elleni támadás” bűncselekménye miatt, amelyet a 2009. december és 2010. június közötti időszakban követett el, és a kiszabott szabadságvesztés-büntetést 480 óra közérdekű munkára változtatták. HF a közérdekű munkát 2015. június 25-ig teljes egészében letöltötte.

2020. szeptember 23-i végzésével a koperi regionális bíróság (Szlovénia) elutasította a terheltnek az Amerikai Egyesült Államok részére büntetőeljárás lefolytatása céljából történő kiadása iránti megkeresést, azzal az indokkal, hogy a kiadás iránti megkeresésben ismertetett tényállások 2010 júniusáig a maribori regionális bíróság ítéletével jogerősen elbírálásra kerültek. A kiadás iránti megkeresésben szereplő, 2010 júniusát követő tényállások tekintetében nem áll fenn bűncselekmény gyanúja. E végzést a koperi felsőbbíróság (Szlovénia) 2020. október 8-i végzésével helybenhagyta, és az jogerőre emelkedett.

4 Az Amerikai Egyesült Államok által a szlovén hatóságokhoz intézett kiadás iránti megkeresés és az abban szereplő bűncselekmények, amelyekről a koperi regionális bíróságnak és a koperi felsőbbíróságnak határoznia kellett, valamint a kérdést előterjesztő bíróságnak az Amerikai Egyesült Államok által a Németországi Szövetségi Köztársasághoz intézett kiadás iránti megkeresése alapján rendelkezésére álló iratok ugyanazokra a bűncselekményekre vonatkoznak. Ezenkívül a maribori regionális bíróság által elbírált tényállás azonos a jelen eljárásban a Németországi Szövetségi Köztársasághoz intézett kiadás iránti megkeresés tárgyát képező tényállással, amennyiben e megkeresés a 2010 júniusáig elkövetett bűncselekményeket írja le.

5 HF szerb és koszovói állampolgár. A Németországban történő letartóztatásának időpontjában – állítása szerint – Szlovéniában rendelkezett lakóhellyel, és egy érvényes szerb útlevél, egy 2017. november 3-án kiállított és 2019. november 3-án

lejárt szlovén tartózkodási engedély és egy koszovói személyi igazolvány volt nála. 2020-ban a szlovén hatóságok elutasították a szlovéniai tartózkodási engedélyének megújítása iránti kérelmét.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

- 6 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéstől függ a District of Columbia szövetségi körzeti bíróságán belül működő vádesküdszék 2018. december 4-i vádiratával összefüggésben értelmezett, a District of Columbia szövetségi körzeti bírósága által 2018. december 4-én kiadott elfogatóparancsban 2010 júniusáig HF terhére rótt cselekményekre tekintettel HF-nek az Amerikai Egyesült Államok részére történő kiadatása teljesíthetőségéről való döntés.
- 7 Ezt a kérdést a Bíróság a 2021. május 12-i Bundesrepublik Deutschland (Az Interpol vörös riasztása) ítéletben (C-505/19, EU:C:2021:376) nem válaszolta meg, mivel a jelen eljárás az alábbi eltéréseket mutatja: HF nem uniós polgár, és nem az Interpol általi körözés alapján történő ideiglenes letartóztatásról van szó, hanem egy kiadatás iránti hivatalos megkeresésről, amelyet az Amerikai Egyesült Államok azt követően intézett a Németországi Szövetségi Köztársasághoz, hogy HF-et az Interpol vörös riasztása alapján Németországban letartóztatták.
- 8 A Németországi Szövetségi Köztársaság és az Amerikai Egyesült Államok közötti kétoldalú megállapodások szerint a jogi helyzet a következőképpen alakul: HF kiadatására a kiegészítő szerződéssel és a második kiegészítő szerződéssel összefüggésben értelmezett Németország–Egyesült Államok kiadatási szerződés az irányadó. Az Amerikai Egyesült Államok előterjesztette a Németország–Egyesült Államok kiadatási szerződés 14. cikke alapján szükséges dokumentumokat.
- 9 A Németország–Egyesült Államok kiadatási szerződés – kiegészítő szerződés 1. cikkének a) pontjával összefüggésben értelmezett – 2. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében azon bűncselekmények esetében kerülhet sor kiadatásra, amelyek mindkét állam joga szerint büntetendők. A HF terhére rótt magatartás Amerikai Egyesült Államok joga alapján büntetendő jellege többek között a megküldött következő amerikai szövetségi törvényekből következik: Title 18 §§ 1344, 1349 1963(a), 1962, 1349. A HF terhére rótt magatartás a Strafgesetzbuch (büntető törvénykönyv) 129., 303b. és 202c. §-a szerint a német jog alapján is büntetendő.
- 10 A kiadatásra való lehetőség a Németország–Egyesült Államok kiadatási szerződés 2. cikkének (2) bekezdéséből ered. A bűncselekmények az amerikai jog szerint 20 év, illetve 30 év szabadságvesztés-büntetéssel, a német jog szerint pedig 2 év és 10 év közötti szabadságvesztés-büntetéssel büntetendők.
- 11 A kiadatás teljesíthetőségét kiadatási akadályok sem zárják ki. Közelebbről – az előzetes döntéshozatalra terjesztett kérdések figyelembevételével nélkül – a Németország–Egyesült Államok kiadatási szerződés 8. cikke szerint nem

következik kiadatási akadály abból, hogy HF-et a maribori regionális bíróság (Szlovénia) 2012. július 6-i ítéletével a jelen kiadatás iránti megkeresés tárgyát képező bűncselekmények egy része, azaz a 2010 júniusáig terjedő időszakban elkövetett cselekmények miatt már jogerősen elítélték és a kiszabott büntetést már jogerősen végrehajtották.

- 12 Az egyértelmű megfogalmazás szerint ugyanis a *ne bis in idem* elve csak akkor zárja ki a kiadatást, ha a terheltet a megkeresett állam, vagyis a jelen esetben a Németországi Szövetségi Köztársaság illetékes hatóságai ítélték el jogerősen.
- 13 E különös nemzetközi szerződési szabályozás alapján e rendelkezést úgy sem lehet értelmezni, hogy az az EU tagállamaiban hozott büntetőítéleteket is magában foglalja. Ezenkívül az 1978. évi kétoldalú szerződéssel kapcsolatos tárgyalások keretében a Németországi Szövetségi Köztársaság és az Amerikai Egyesült Államok abban állapodtak meg, hogy a harmadik államokban hozott határozatok nem akadályozzák a kiadatást.
- 14 A Németország–Egyesült Államok kiadatási szerződés 8. cikkének értelmezésére való lehetőség hiánya abból is következik, hogy a második kiegészítő szerződésben, amellyel a Németország–Egyesült Államok kiadatási szerződést hozzáigazították az EU és az Amerikai Egyesült Államok közötti 2003. június 25-i, keretszerződésként működő kiadatási egyezményhez, nem került sor a kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés tilalmának az EU valamennyi tagállamára történő kiterjesztésére vonatkozó külön szabályozásra, és nem módosították a Németország–Egyesült Államok kiadatási szerződés 8. cikkét.
- 15 Ezenkívül a Bundesverfassungsgericht (szövetségi alkotmánybíróság, Németország) ítélkezési gyakorlata szerint a nemzetközi szokásjognak még nincs olyan általános szabálya, és így nincs az emberi jogok területén fennálló, kötelező nemzetközi jog minőséggel rendelkező olyan nemzetközi jogi minimumkövetelmény sem, amely szerint a kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés tilalmának alapelvét a harmadik államokban hozott büntetőítéletek tekintetében is tiszteletben kell tartani.
- 16 Kérdéses azonban, hogy a Chartának az SMVE 54. cikkével összefüggésben értelmezett 50. cikke megköveteli-e, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság azon bűncselekmények tekintetében, amelyeket a maribori regionális bíróság (Szlovénia) ítéletével elbíráltak, vagyis a jelen kiadatás iránti megkeresésben szereplő azon tényállások tekintetében, amelyekre 2010 júniusáig bezárólag került sor, ne adhassa ki HF-et az Amerikai Egyesült Államoknak.
- 17 A Chartának az SMVE 54. cikkével összefüggésben értelmezett 50. cikke szerinti feltételek fennállnak. E rendelkezések nem kapcsolódnak az uniós polgársághoz vagy valamely tagállam állampolgárságához.
- 18 A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az Interpol harmadik állam kérésére kiadott vörös riasztásával érintett személy ideiglenes letartóztatása esetében a Chartának az SMVE 54. cikkével összefüggésben értelmezett 50. cikke

értelmében vett büntetőeljárásról van szó (lásd: 2021. május 12-i Bundesrepublik Deutschland [Az Interpol vörös riasztása] ítélet, C-505/19, EU:C:2021:376). A kiadatás teljesíthetőségéről való döntés, amelynek végrehajtása a terheltnek a harmadik állam részére büntetőeljárás lefolytatása céljából történő átadásához vezet, szintén a Chartának az SMVE 54. cikkével összefüggésben értelmezett 50. cikke értelmében vett büntetőeljárásnak tekintendő.

- 19 A valamely tagállamban letartóztatott harmadik országbeli állampolgár Amerikai Egyesült Államok részére történő kiadatásának teljesíthetőségéről való döntés esetében továbbá a Charta 51. cikke értelmében az uniós jog végrehajtásáról van szó. Az ugyanis mindenesetre érinti az Európai Unió és az Amerikai Egyesült Államok között a kiadatásról szóló, 2003. június 25-i megállapodást (HL 2003. L 181., 27. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 161. o.; a továbbiakban: EU–USA kiadatási megállapodás). Ez utóbbit a második kiegészítő szerződéssel ültették át a német jogba, a jogalkalmazás keretében tehát figyelembe kell venni a Charta szerinti alapvető jogokat.
- 20 Ezenkívül HF-et a letartóztatása időpontjában megillette az SMVE – a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/399 európai parlamenti és tanácsi rendelet (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) (HL 2016. L 77., 1. o.) 6. cikke (1) bekezdésének b) pontjával összefüggésben értelmezett – 20. cikkének (1) bekezdése, valamint a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról szóló, 2018. november 14-i (EU) 2018/1806 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2018. L 303., 39. o.) 4. cikkének (1) bekezdése szerinti szabad mozgáshoz való jog, mivel szerb állampolgárként mentesült a vízumkötelezettség alól. Az SMVE 20. cikkének a fent említett rendeletekkel összefüggésben történő alkalmazása során a jogalkalmazás keretében szintén figyelembe kell venni a Charta szerinti alapvető jogokat.
- 21 Kérdéses, hogy a Chartának az SMVE 54. cikkével összefüggésben értelmezett 50. cikkében foglalt feltételek teljesülése ahhoz vezet-e, hogy harmadik országbeli állampolgár nem adható ki az Amerikai Egyesült Államoknak, amely nem részes állama az SMVE-nek és nem is uniós tagállam.
- 22 A Bíróság a 2021. május 12-i Bundesrepublik Deutschland (Az Interpol vörös riasztása) ítéletben (C-505/19, EU:C:2021:376) ugyan úgy határozott, hogy az SMVE 54. cikkét és az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdését a Charta 50. cikkével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az, ha a valamely harmadik állam kérésére az Interpol által kiadott vörös riasztással érintett személyt az SMVE-ben részes valamely állam hatóságai ideiglenes letartóztatásba veszik, kivéve ha e megállapodásban részes valamely államban vagy valamely tagállamban hozott jogerős bírósági határozatban megállapítást nyer, hogy e személynek a vörös riasztás alapjául szolgáló tényállással megegyező cselekményét az említett megállapodásban részes valamely államban vagy valamely tagállamban már jogerősen elbírálták (lásd a 122. pontot).

- 23 Döntésének indokolása érdekében azonban a Bíróság mindig az ezen ügyben a vörös riasztással érintett személy, egy német állampolgár EUMSZ 21. cikk értelmében vett szabad mozgáshoz való jogára hivatkozott. HF-et szerb állampolgárként nem illeti meg az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdése szerinti szabad mozgáshoz való jog, mivel nem uniós polgár.
- 24 Másrészt viszont megillette az SMVE 20. cikke szerinti szabad mozgáshoz való jog. Előzetes kérdésként tehát azt is meg kell vizsgálni, hogy a Bíróság által a 2021. május 12-i Bundesrepublik Deutschland (Az Interpol vörös riasztása) ítéletében (C-505/19, EU:C:2021:376) az EUMSZ 21. cikk értelmében vett szabad mozgáshoz való jog tekintetében kifejtett alapelvek az SMVE 20. cikkének (1) bekezdése szerinti szabad mozgáshoz való jogot illetően is érvényesek-e.
- 25 Ezenkívül a fent említett ítélet tárgyát az Interpol vörös riasztása alapján történő ideiglenes letartóztatás iránti megkeresés képezte. Ezzel szemben a jelen ügyben kiadatás iránti hivatalos megkeresésről van szó, amelyet azt követően terjesztettek elő, hogy az érintettet az Interpol vörös riasztása alapján egy tagállamban letartóztatták.
- 26 A kérdést előterjesztő bíróság szerint az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Chartának az SMVE 54. cikkével összefüggésben értelmezett 50. cikkével a jelen ügyben nem ellentétes HF Amerikai Egyesült Államok részére történő kiadatása, mivel tiszteletben kell tartani a Németországi Szövetségi Köztársaságnak az Amerikai Egyesült Államokkal szemben fennálló, a terheltek kiadatására vonatkozó nemzetközi jogi kötelezettségét.
- 27 Az EUMSZ 351. cikk (1) bekezdése ugyan közvetlenül nem alkalmazható, mivel a Németország–Egyesült Államok kiadatási szerződés a 34. cikke (2) bekezdésének megfelelően csak 1980. július 30-án lépett hatályba, és így 1958. január 1-jét követően jött létre a Németországi Szövetségi Köztársaság és az Amerikai Egyesült Államok között.
- 28 Másrészt a kérdést előterjesztő bíróság osztja a jogirodalomban kifejtett azon véleményt, amely szerint az EUMSZ 351. cikk (1) bekezdését alkalmazni kell azokra a megállapodásokra, amelyeket valamely tagállam ugyan 1958. január 1-jét követően kötött meg, amelyek azonban olyan területre vonatkoznak, amely hatáskörbővülés következtében csak később került az Unió hatáskörébe, és a hatáskör megváltozása a tagállam számára a szerződés megkötésekor objektíve nem volt előrelátható. A Bíróság e kérdés tárgyában – a kérdést előterjesztő bíróság tudomása szerint – még nem hozott döntést.
- 29 A Schengeni Megállapodás 1985. június 14-én, az SMVE pedig 1990. szeptember 19-én kelt, vagyis jóval 1980. július 30. után léptek hatályba. A Schengeni Megállapodást csak az 1997. évi Amszterdami Szerződéssel, tehát szintén 1980. július 30-át követően vették át az uniós jogrendbe. Így a Németországi Szövetségi Köztársaság számára 1978-ban és 1980-ban nem volt előrelátható, hogy az egész

Európára kiterjedő *ne bis in idem* elvével, illetve a büntetőjog területén folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködéssel kapcsolatos kérdések az Európai Unió hatáskörébe fognak tartozni.

- 30 Ezen nem változtatnak az első kiegészítő szerződésben szereplő későbbi módosítások. Egyrészt ugyanis az első kiegészítő szerződés esetében nem a Németország–Egyesült Államok kiadatási szerződés alapvető újratárgyalásáról van szó, másrészt pedig az első kiegészítő szerződés 1993. március 11-én, tehát szintén olyan időpontban lépett hatályba, amikor még nem volt előrelátható, hogy a vonatkozó jogterületek az Európai Unió hatáskörébe fognak tartozni.
- 31 A második kiegészítő szerződéssel a Németországi Szövetségi Köztársaság csak az EU–USA kiadatási megállapodást ültette át. Abban szintén nem került sor a kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés egész Európára kiterjedő tilalmával kapcsolatos külön szabályozásra. Az EU–USA kiadatási megállapodás 17. cikkének (1) bekezdése értelmében az EU–USA kiadatási megállapodásban szereplő vonatkozó szabályozás hiányában lehet a kétoldalú kiadatási szerződésekben előírt további megtagadási okokra hivatkozni. A Németország–Egyesült Államok kiadatási szerződés azonban nem tartalmaz további megtagadási okokat, hanem éppen ellenkezőleg, kiadatási kötelezettséget ír elő.
- 32 Mivel a Németország–Egyesült Államok kiadatási szerződés nem irányozza elő a kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés egész Európára kiterjedő tilalmának a Charta - SMVE 54. cikkével összefüggésben értelmezett - 50. cikkének megfelelő tiszteletben tartását, ebből *a contrario* arra lehet következtetni, hogy egy, a Németország–Egyesült Államok kiadatási szerződéshez hasonló kétoldalú kiadatási szerződést, amely csak a kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés nemzeti tilalmának tiszteletben tartását írja elő, továbbra is tiszteletben kell tartani.
- 33 A kérdést előterjesztő bíróság kéri, hogy a Bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzatának 107. cikke szerinti sürgősségi eljárásban határozzon, mivel HF jelenleg meg van fosztva szabadságától (EUMSZ 267. cikk negyedik bekezdése), és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés az EUM-Szerződés harmadik részével kapcsolatos kérdésekre vonatkozik.